

מבחן מסכם – רמה גבוהה – מחווון

משך המבחן: 90 דקות • סך הכול 100 נקודות.

טבלת ניקוד		
חלק	ניקוד מרבי	ניקוד שהתקבל
חלק א': ניתוח טקסט ונתונים	45	
חלק ב': ידע והבנה	30	
חלק ג': חשיבה מסדר גבוה	25	
סה"כ	100	

חלק א': ניתוח טקסט ונתונים (45 נק')

1 בחרו את התשובה הנכונה. (8 נק')

א. איזה סוג גבול לוחות עובר באיסלנד?

- **גבול מתרחק** ○ גבול מתקרב ○ גבול מחליק

2 הסבירו את הקשר בין המיקום של איסלנד לבין הרי הגעש שבה. (12 נק')

תשובה אפשרית: איסלנד נמצאת בגבול מתרחק; כשהלוחות מתרחקים מגמה עולה מהמעטפת ויוצאת כלבה – ולכן יש בה הרי געש פעילים.

3 השלימו: גורם אקלים והשפעתו באיסלנד. (12 נק')

השפעה	גורם אקלים
קר יחסית, קרוב לחוג הקוטב	קו רוחב גבוה
מחמם את החופים, חורף מתון	זרם הגולף
קר יותר, קרחונים	גובה בפנים האי

4 האם משק האנרגיה של איסלנד בר-קיימא? נמקו בעזרת המושגים «מתכלה»

ו«מתחדש». (13 נק')

תשובה אפשרית: כן – רוב האנרגיה מתחדשת (גאותרמית ומים), ולכן היא לא נגמרת וכמעט לא פולטת גזי חממה, בניגוד לדלקים מתכלים.

חלק ב': ידע והבנה (30 נק')

1 נכון או לא נכון? תקנו את הלא נכונים. (12 נק')

משפט	נכון	לא נכון	תיקון
א. בליה כימית משנה את החומר שממנו בנוי הסלע.	☒	☐	
ב. כשבחצי הכדור הצפוני קיץ, גם בדרומי קיץ.	☐	☒	כשבצפון קיץ, בדרום חורף.
ג. שאיבת יתר מאקוויפר החוף עלולה להמליח אותו.	☒	☐	

2 התאימו תופעה לגורם שלה. (10 נק')

טור ב

טור א

1. יום ולילה	3 השקעה בשפך נהר
2. בריזה	4 רעידת אדמה בקרקעית הים
3. דלתה	2 הבדלי חימום בין ים ליבשה
4. צונאמי	1 סיבוב כדור הארץ סביב צירו

3 מדוע ישראל מתפילה מי ים, למרות שזה יקר? (8 נק')

תשובה אפשרית: הגשם מועט ויורד רק בחורף, יש בצורות, והאוכלוסייה גדלה; המקורות הטבעיים לא מספיקים.

חלק ג': חשיבה מסדר גבוה (25 נק')

1 הסבירו איך שריפת דלקים (ביוספירה ואדם) משפיעה על האטמוספירה ועל ההידרוספירה. (12 נק')

תשובה אפשרית: השריפה מוסיפה גזי חממה לאטמוספירה, כדור הארץ מתחמם, הקרחונים נמסים ופני הים עולים (הידרוספירה).

2 עירייה רוצה לבנות שכונה חדשה סמוך לשבר פעיל. כתבו שתי המלצות. (13 נק')

תשובה אפשרית: לבנות לפי תקן עמיד לרעידות; לא לבנות ממש על קו השבר; לתכנן ממ"דים ושטחים פתוחים; לקיים תרגילים.